

پشت پرده موضع نرم تر آمریکا نسبت به اروپا در برابر توسعه برنامه هسته ای ایران

پیام هایی که بین ایران و آمریکا تبادل میشود امریکاییها را به این نتیجه رسیده که مواضع نرمتری را نسبت به اروپا اتخاذ کنند تا بتوانند قبل از آغاز گفتگوهای برجامی از کمک ایران در آتش بس در غزه نیز بهره مند شوند.

به گزارش سایت خبری پرسون، عبدالرضا فرجی راد، استاد ژئوپلیتیک و کارشناس ارشد سیاست خارجی در یادداشتی نوشت: بعد از گزارش های دوپهلوی رافائل گروسی، رئیس آژانس بین المللی انرژی اتمی در رابطه با برنامه هسته ای جمهوری اسلامی ایران، سه کشور اروپایی یعنی آلمان، فرانسه و بریتانیا طی بیانیه ای مشترک اعلام کردند که از برنامه هسته ای ایران و میزان غنی سازی اورانیوم انباشته شده نگرانند. با توجه به نشست آژانس در وین طبیعی است که کشورهای غربی نظر خود را در رابطه با برنامه اتمی جمهوری اسلامی اعلام کنند. قبل از بیانیه سه کشور اروپایی، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا نیز نگرانی خود را به نحوی اعلام کرد ولی نظرات طرف آمریکایی را میتوان نسبت به نظرات تروئیکای اروپایی ملایم تر تلقی کرد.

با اینکه گروسی در دو گزارش محرمانه خود اعلام کرده است که حجم اورانیوم غنی شده ایرانی بیش از ۱۲۷ کیلوگرم است ولی اذعان کرده که طرف ایرانی نزدیک ۷ کیلوگرم از میزان اورانیوم غنی شده خود را کاسته و بخشی از آن را هم رقیق کرده است. ولی با این حال بنظر نمی رسد که این تحرک مثبت جمهوری اسلامی مورد رضایت طرف غربی و بویژه اروپایی قرار گرفته باشد. با توجه به بیانیه و نظرات طرف غربی و نیز نظرات اعلام شده از سوی گروسی چند سوال مطرح میشود:

آیا آژانس قطعنامه ای را علیه جمهوری اسلامی به تصویب می رساند؟

آیا رویکرد سه کشور اروپایی با ایالات متحده آمریکا منطبق است؟

چرا جمهوری اسلامی از میزان اورانیوم غنی شده خود کاسته است و بخشی از آن را نیز رقیق کرده است؟

بعید است قطعنامه ای علیه جمهوری اسلامی در آژانس به تصویب برسد. هر قطعنامه ای علیه ایران میتواند بر همکاری ایران و آژانس تاثیر منفی بگذارد. گروسی اخیرا ابراز علاقه کرده از سوی جمهوری اسلامی برای سفر به تهران دعوت بعمل آید که هنوز طرف ایرانی به این تمایل پاسخ مثبتی نشان نداده است. هر چند که تا کنون رئیس آژانس پاسخ منفی نیر دریافت نکرده است. وی در وضعیت صبر و انتظار قرار گرفته است. هر گونه تندروی از سوی آژانس میتواند درب ورود به ایران را برای آقای گروسی بسته نگه دارد. مسئله ای که مورد علاقه غرب هم نیست و آنها هم امیدوارند کارشناسان آژانس در ایران بتوانند به فعالیت خود ادامه دهند.

از طرفی شرایط پیچیده خاورمیانه از خلیج فارس تا مدیترانه و دریای سرخ و نیز دست برتر روسیه در جنگ اوکراین به هیچ وجه غرب را راضی نخواهد کرد که در این برهه مشکلی را بر مشکلات موجود بیفزاید.

در مورد سوال دوم باید اشاره کرد که اروپاییان در ماههای گذشته نسبت به ایالات متحده آمریکا موضعی نسبتا تندتر داشته اند. قبل از شروع جنگ غزه و گفتگوهای ایران و آمریکا منجر به توافقی نانوشته شد که به نظر میرسید اروپایی ها از اینکه در مذاکرات حضور ندارند دلخورند و به همین جهت مواضع کاملا منطبق با مواضع آمریکا نداشتند. آنها این بار هم میتوانند با آمریکا بیانیه مشترکی را توافق و اعلام کنند. اما پیام هایی که بین ایران و آمریکا تبادل میشود امریکاییها را به این نتیجه رسیده که مواضع نرمتری را نسبت به اروپا اتخاذ کنند تا بتوانند قبل از آغاز گفتگوهای برجامی از کمک ایران در آتش بس در غزه نیز بهره مند شوند.

ضمن اینکه گفتگوهای اخیر انریکه مونرا با علی باقری در قطر را میتوان به فال نیک گرفت که احتمالا علاوه بر مسائل هسته ای در رابطه با تنش در جنوب لبنان و باب المندب هم گفتگوهای بعمل آمده است. قبلا هم پیامهایی بین آمریکا در رابطه با موضوعات فوق تبادل شده است.

کاهش میزان اورانیوم و نیز رقیق شدن بخشی از آن هم میتواند دو دلیل داشته باشد. یکی در آستانه نشست آژانس بهانه ای جهت هرگونه اعلام نظر تند و تصویب قطعنامه ای را از بین ببرد و دیگر اینکه ممکن است توافق شده باشد که فاز بعدی مذاکرات ایران و آمریکا که با وساطت بعضی کشورهای منطقه صورت می گرفت ادامه یابد. شاید بتوان نگرانی نماینده روسیه در آژانس بین المللی اتمی از برنامه هسته ای جمهوری اسلامی را در راستای همین توافقات احتمالی مورد ارزیابی قرار داد.